

Rom Na-Ewulite Ọhụhụ Ahụ — Nọmba Isii

Esemokwu Amụma Ndi Dị n' Akụkọ Ihe Mere eme nke Adventist: Ighota Esemokwu Dị n' etiti Uriah Smith na James White Banyere Daniel 11:36

Jeff Pippenger
2024-08-14

Anyị na-atụle ahịrị isii nke esemokwu amụma nke bilitere n'ime akụkọ ihe mere eme nke Adventizim site n'afọ 1798 ruo taa.

“N'akụkọ ihe mere eme na amụma, Okwu Chineke na-egosi ọgụ ogologo oge dị n'etiti eziokwu na njehie. Ọgụ ahụ ka na-aga n'ihu. Ihe ndị diworo, a ga-emegharị ha ọzọ. A ga-eme ka esemokwu ochie dịrị ndụ ọzọ, echiche ọhụrụ dị iche iche ga-anogidekwa na-apụta. Ma ndị Chineke, ndị site n'okwukwe ha na mmezu nke amụma keere òkè n'ikpọsa ozi nke mmụọ ozi mbụ, nke abụọ, na nke atọ, maara ebe ha guzo. Ha nwere ahụmahụ dị oké ọnụ karịa ọlaedo a nuchara anụcha. Ha ga-eguzosi ike dika nkume, na-ejidesi mmalite nke ntụkwasị obi ha ike ruo ọgwụgwụ.” Selected Messages, book 2, 109.

Edemede gara aga lebara esemokwu mbụ na nke ikpeazụ banyere ọchịchị Rom anya, ma ugbu a, anyị ga-eburu n'aka esemokwu nke mere n'etiti Uriah Smith na James White. Uriah Smith tinyere “nkọwa nke onwe ya” n'ime amaokwu nke iri atọ na isii.

“AMAOKWU 36. Eze ahụ ga-emekwa dika uche ya si di; ọ ga-ebuli onwe ya elu, mee onwe ya ka ọ di ukwuu karịa chi niile, ma kwuo okwu di itunanya megide Chineke nke chi niile, ọ ga-enwekwa ọganihu ruo mgbe iwe ahụ ga-emezu; n'ihia na ihe e kpebiri ga-emezu.”

“Eze a e webatara n'ebe a enweghị ike igosi otu ọchịchị ahụ e kwuru n'ikpeazụ; ya bụ, ọchịchị papal; n'ihia na nkọwapụta ndi ahụ agaghị adabara ma ọ buru na etinyere ha n'oru n'ebe ọchịchị ahụ nọ.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 292.

Smith kwetara na ike ahụ di n'amaokwu gara aga bụ “Rome nke pope,” ma ọ na-ekwu na njirimara ndi di n'amaokwu nke iri atọ na isii abughị njirimara amụma ndi na-akọwaputa Rome nke pope. Nkwuputa ahụ bụ ụgha. Ekwesiri icheta na n'ime nnupuisi nke afọ 1863, e debere oge asaa nke Levitikos isi nke iri abuo na isii n'akuku, ya mere a juru nnochianya nke oge asaa nke tebul abuo nke Habakok. Ma chaati 1843 ma nke 1850 na-egosi oge asaa ahụ kpomkwem n'etiti chaati ndi ahụ, ma ihe osise abuo ahụ na-edobe obe n'etiti ahiri nke oge asaa ahụ. Mgbe ihè ọhuru nke oge asaa bjarutere n'afọ 1856 ma mesia ju ya, nke ahụ kporo akara nke iju tebul abuo nke Habakok, nakwa ikike nke Mmuo nke Amuma, nke na-akowaputa nke oma na chaati abuo ahụ bu ndi Chineke duziri.

Dị ka Nwannaanyi White si kwuo, aghugho ikpeazu nke Setan bu ime ka akaebe nke Mmuo Chineke ghara idi ire, ma ebe a aghugho mbu bu ime ka akaebe nke Mmuo Chineke ghara idi ire, o nochikwara anya n'iju n'otu oge ahụ eziokwu ndi ntoala e deputara n'elu chaati abuo ahụ, ma karịa nke a kpomkwem, ugboro asaa ahụ.

N’ime nnapụisi nke 1863, ọ bughị onye ọzọ kama ọ bụ Uriah Smith mere chaatị ụgha nke 1863, nke wepụrụ ahiri nke oge asaa ahụ. Ka ọ na-erule 1863, Uriah Smith emechiela anya ya n’ihè nke oge asaa ahụ, ma ọ nweghị ike ihu na e nwere “iwe” abụọ nke Daniel na-akọwapụta. Iwe abụọ ahụ na-anọchi anya oge asaa ahụ megide alaeze ugwu nke Izrel, na alaeze ndịda nke Juda. Nke mbụ megide ebo iri ahụ nke ugwu bidoro na 723 BC ma kwusị na 1798, nke abụọkwá bidoro na 677 BC ma kwusị na 1844.

Gebriel biakwutere Daniel n’isi nke asatọ ikọwara ya ọhụụ marah ahụ, ma n’ihe metụtara ọrụ ya, ọ nyerekwa akaebe nke abụọ banyere 1844. Afọ puku abụọ na narị atọ nke Daniel isi nke asatọ kwusiri na 1844, ma n’otu aka ahụkwá ka iwe ikpeazụ n’ime iwe abụọ ahụ megide alaeze ugwu na alaeze ndịda kwusiri.

O wee sị, Lee, aga m eme ka i mata ihe ga-adị n’ogwugwu ikpeazụ nke iwe ahụ: n’ihi na n’oge ahụ a kara aka ka ogwugwu ga-adị. Daniel 8:19.

Ogwugwu ikpeazụ na-eburu n’uche na e nwere ogwugwu mbụ. Nke ikpeazụ n’ime iwe abụọ ahụ, nke bụ naanị okwu ọzọ e ji akọwa ugboro asaa ahụ, kwusiri n’afọ 1844, nke mbụ n’ime iwe ahụ kwusiri n’afọ 1798. Amaokwu ahụ Smith kwuru na ọ nweghị nkọwa ọ bụla banyere ike ọchịchị papal ahụ, kọwara afọ nke ọchịchị papacy ga-anata ọnya ọnwụ ya.

Eze ahụ ga-emekwa dika ọchịchọ ya si dị; ọ ga-ebulikwa onwe ya elu, ma mee onwe ya ka ọ di ukwu karịa chi ọ bụla, ọ ga-ekwukwa okwu di itunanya megide Chineke nke chi niile, ọ ga-enwekwa ihe ịga nke ọma ruo mgbe iwe ahụ ga-emezu; n’ihi na a ga-emezu ihe ahụ e kpebiri. Daniel 11:36.

“Eze” ahụ n’amaokwu nke iri atọ na isii ga “aga nke ọma ruo mgbe iwe ahụ ga-emezu.” Lezienụ anya n’ihe Smith dere banyere Daniel isi nke asatọ, amaokwu nke iri abụọ na atọ na nke iri abụọ na anọ, n’otu akwukwọ ahụ ebe ọ na-ekwu na ike ọchịchị popu enweghị ọgwà ziri ezi ndị a chọrọ iji mezuo amaokwu nke iri atọ na isii.

“AMAOKWU 23. N’oge ikpeazụ nke alaeze ha, mgbe ndị na-emebiga iwu ókè erutela izu oke, eze nke ihu ya di egwu, ma na-aghọta ilu gbara ọchịchiri, ga-ebili. 24. Ike ya ga-adị ukwu, ma ọ bughị site n’ike nke aka ya: ọ ga-ebibikwa n’uzọ di itunanya, ọ ga-enwekwa ọganihu, mee ihe ya, bibiekwa ndi di ike na ndi nsọ. 25. Sitekwa n’amuma aghughọ ya, ọ ga-eme ka aghughọ nwee ọganihu n’aka ya: ọ ga-ebulikwa onwe ya elu n’obi ya, sitekwa n’udo ọ ga-ebibi otutu mmadu: ọ ga-ebilikwa imegide Onyeisi nke ndiisi; ma a ga-agbaji ya n’enweghi aka.

“Ike a si na ike a nochiri nkewa anọ nke alaeze ehi ahụ n’oge ikpeazụ nke alaeze ha, ya bụ, n’ebe njedebe nke ije ha di. N’ezie, ọ bụ otu ihe ahụ di ka mpi nta ahụ a kporo n’amaokwu nke 9 gaa n’ihu. Tụnye ya n’orụ banyere Rom, dika e gosiputara n’ihe e kwuru banyere amaokwu nke 9, ma ihe niile ga-adị n’otu nkwekọ ma doo anya.

“Eze nwere odidi ihu siri ike.’ Mosis, n’ikowa tupu oge eruo ntaramahuhu ga-abiakwute ndi Juu site n’otu ike a, kporo ya ‘mba nwere odidi ihu siri ike.’ Deut. 28:49, 50. O dighi ndi mmadu ọ bula gosiputara onwe ha n’usoro agha n’uzọ di egwu karia ndi Rom. ‘Na-aghota okwu omimi.’ Mosis, n’Akwukwo Nso ahụ e kwuworo banyere ya ugbo a, siri, ‘onye asusu ya

i gaghị aghọta.’ A pughị ikwu nke a banyere ndị Babilon, ndị Peshia, ma ọ bụ ndị Gris, n’ihe metụtara ndị Juu; n’ihi na e ji asụsụ Kaldia na nke Gris mee ihe, nke ukwu ma ọ bụ nke nta, na Palestine. Ma nke a abughị otú ahụ n’ihe banyere asụsụ Latịn.”

“Mgbe ndị mmehie mezuru oke.” N’ime ya niile, a na-edobe njikọ dị n’etiti ndị nke Chineke na ndị na-emegbu ha ka ọ pụta ihè. Ọ bụ n’ihi njehie nke ndị Ya ka e rere ha nye n’agha mbuso; ma nngide ha n’ime mmehie wetara ntaramahụhụ ka njo kariya. N’oge ọ bụla, ndị Juu adighị emebi emebi n’uzo omume, dika mba, kariya n’oge ha b́ara n’okpuru ọchichị ndị Rom.

“Dị ike, ma ọ bughị site n’ike nke ya.’ Ihe iga nke ọma nke ndị Rom sitere n’uzo dị ukwu n’enyemaka nke ndị ha na ha jikoro aka, nakwa n’odiche dị n’etiti ndị iro ha, nke ha na-adị njikere mgbe niile iji were rite uru. Rom nke Pop kwa dị ike site n’aka ike ọchichị nke ụwa nke ọ na-achikwa n’uzo ime mmuo.

“Ọ ga-ebibi n’uzo dị itunanya.’ Onye-nwe-anyi gwara ndị Juu site n’onu onye-amuma Ezekiel na Ọ ga-enyefe ha n’aka ndị ikom bụ ‘ndị maara nkà ibibi;’ ma mgbukpo nke otu nde na otu nari puku ndị Juu n’oge mbibi nke Jerusalem site n’aka agha ndị Rom, bụ nkwenye dị egwu nke okwu onye-amuma ahụ. Ma Rom n’okwa ya nke abuo, ya bụ, nke ndị pope, kpatara onwu nke nde iri ise nke ndị martir.”

“Site n’amuma ya kwa, ọ ga-eme ka aghugho gaa nke ọma n’aka ya.’ E kewapuru Rom kariya ike ndị ozo niile n’ukpuru aghugho, nke o ji wetara mba dị iche iche n’okpuru ọchichị ya. Nke a bụ eziokwu banyere ma Rom nke ndị na-ekpere arusi ma Rom nke popu. Ma otu a, site n’udo ka o bibiri otutu.”

“Ma Rom, n’ikpeazu, n’onye nke otu n’ime ndị ọchichị ya, biliri imegide Onye-isi nke ndị-isi, site n’inye ikpe onwu megide Jisọs Kraist. ‘Ma a ga-agbaji ya n’enweghi aka,’ okwu nke na-eme ka mbibi nke ike a buru otu ihe ahụ na iti ihe oyiya ahụ nke isi nke 2.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 202–204.

Smith, ugboro abuo n’akuku akwukwo ahụ, na-egosi na agwa amuma nke Rom nke ndị ogo mmuo na nke Rom nke popu puru igbanwe ibe ha, n’ihi na ha bụ nani ngosiputa nke Rom n’usoro abuo ya, dika ngwakota nke igwe na uru dị na Daniel isi nke abuo, nke Sister White na-akowa dị ka ihe nnochianya nke churchcraft na statecraft. Mgbe Daniel na-akowaputa n’amaokwu ndị Smith na-ekwu maka ha—na Rom “ga-eme nke ọma, ma ruo oru,” nakwa na Rom “ga-eme ka aghugho nwee oganihu n’aka ya,”—Smith na-ekwu na n’amaokwu nke iri ato na isii na “eze” ahụ nke “ga-eme nke ọma ruo mgbe iwe ahụ ga-ezu,” na-egosi agwa amuma nke ma Rom nke ndị ogo mmuo ma Rom nke popu. Mgbe ahụ, ọ na-ekwukwa na ọ dighi otu n’ime agwa Rom ndị dị n’amaokwu nke iri ato na isii na-ezo aka n’ike nke popu.

Anyi ekwuputala Smith n’ikwado njirimara Rom dị ka ndị ohi ndị na-eme ka ohu ahụ guzobe, ma otu n’ime agwa amuma anọ dị n’amaokwu nke iri na anọ bụ na Rom na-ebuli onwe ha elu.

N’oge ndị ahụ kwa, otutu ga-ebili imegide eze nke ndida: ndị na-apunara ihe n’etiti ndị gi ga-ebulikwa onwe ha iji mee ka ohu ahụ guzoro; ma ha ga-ada. Daniel 11:14.

Smith na-ekwu na nkowa nke eze ahụ dị na amaokwu nke iri atọ na isii adighi adaba na ike papal, o bu ezie na na mbu o gbachitere na o bu Rom di na amaokwu nke iri na anọ nke na-ebuli onwe ya elu. Ma eze ahụ di na amaokwu nke iri atọ na isii “ga-ebuli onwe ya elu.” Otu eze ahụ ahụ di na amaokwu nke iri atọ na isii ga-“ekwu okwu di itunanya megide Chineke nke chi niile.” N’akwukwo Daniel ike papal “ga-ekwu nnukwu okwu megide Onye Kasị Elu,” ma n’akwukwo Mkpughe ike papal na-ekwulu Chineke megide Onye Kasị Elu.

E nyekwara ya onu na-ekwu okwu ndi di ukwuu na nkwalu; e nyekwara ya ike ka o nogide ruo onwa iri anọ na abuo. O meperekwa onu ya n’nkwalu megide Chineke, ikwalu aha Ya, na uloikwalu Ya, na ndi bi n’eluigwe. Mkpughe 13:5, 6.

A kwara nkowa amuma o bu la gbasara ike ochichi popu n’amaokwu nke iri atọ na isii.

Eze ga-eme kwa di ka ochicho ya si di; o ga-ebulikwa onwe ya elu, meekwa ka onwe ya buru nnukwu kariya chi o bu la, o ga-ekwukwa okwu di itunanya megide Chineke nke chi niile, o ga-enwekwa oganihu ruo mgbe iwe ahụ ga-emezu; n’ihi na ihe ahụ ekpibiri ga-emezu. Daniel 11:36.

Ndi mmadu na-akowa Akwukwo Nso na-adikari otutu mgbe buru ndi a na-apughi idabere na ha, ma otutu ndi na-akowa Akwukwo Nso n’ogbako Adventist na-agba ama banyere eziokwu doro anya ahụ na o bu amaokwu nke iri atọ na isii ka onyeozu Pol na-akowa n’uzo ozo na 2 Ndi Tesalonaika, mgbe o kporo okwu banyere nwoke mmehie ahụ.

Ka onye obula ghara iduhie unu n’uzo obula: n’ihi na ubochi ahụ agaghị abia, ma e wezuga na odida n’ezi okwukwe buru uzo biaruo, ma kpughee onye mmehie ahụ, nwa nke ila n’iyi; Onye ahụ na-emeide ma na-ebuli onwe ya elu kariya ihe niile a na-akpo Chineke, ma o bu nke a na-efe ofufe; nke mere na o dika Chineke noduru ala n’ulo nso Chineke, na-egosi onwe ya na o bu Chineke. 2 Ndi Tesalonaika 2:2, 3.

Amaokwu nke iri atọ na isii na-ekwu na, “o ga-ebuli onwe ya elu, meekwa ka onwe ya di ukwuu kariya chi o bu la,” ma Pol na-ekwu, “ka e kpughee nwoke ahụ nke mmehie, nwa nke ilala n’iyi; onye na-emeidekwa ma na-ebuli onwe ya elu kariya ihe niile a na-akpo Chineke, ma o bu nke a na-efe ofufe.” O doro anya na Smith enweghi ikike amuma o bu la iji kwuo na eze nke amaokwu nke iri atọ na isii di iche na eze ahụ a na-atule n’amaokwu ndi na-eduga n’amaokwu nke iri atọ na isii. N’usoro utosusu, o nweghi ihe ziri ezi iji mee ngwa ya na-ezighi ezi, ma nkwalu ya na o mere otu ahụ n’ihi na amaokwu nke iri atọ na isii enweghi njirimara o bu la nke ike papal ahụ bu ikpogharia Akwukwo Nso n’igbali iwulite nkowa nke onwe ya.

Anyi nwekwara okwu amuma nke kasị sie ike; nke unu na-eme nke oma ma o buru na unu ege ya nti, dika ihe nke na-enwu n’ebe ochichiri di, ruo mgbe chi boru, kpakpando ututu wee bilie n’obi unu: N’imara nke a mbu, na amuma obula nke Akwukwo Nso abughi nke nkowa onwe onye obula. N’ihi na amuma esiteghi n’oge ochie bia site n’uche mmadu: kama ndi nso nke Chineke kwuru okwu dika Mmuo Nso kpaliri ha. 2 Pita 1:19–21.

N’afu ndi gafeworonu nke Adventizim Laodisia, e nweela otutu ndi oka mmuta okpukpe Adventist, ndi ukochukwu na ndi odeakwukwo tulere ma ha chere na itinye ya Smith mere ziri ezi

ma ọ bụ na ọ zighị ezi. Otu ụkọchukwu Australia, Louis Were, onye nwurụ ogologo oge gara aga, tinyere ọtụtụ akụkụ nke ozi ya n'ịluso usoro amụma ụgha Smith ogu. Ihe kpatara mgbochi ya abughị naanị na Smith n'ikpeazụ kowara eze ahụ nke na-abịa na njedebe ya n'amaokwu nke iri anọ na ise dị ka Turkey, kama ikpo okwu Smith meputara kwa itinye Armageddon n'orụ n'uzo na-ezighị ezi. N'ihe dị ka afọ ndị 1980, otu onye odeakwukwọ Adventist dere akwukwọ a kpọrọ, Adventists and Armageddon, Have we Misunderstood Prophecy? Aha onye odeakwukwọ ahụ bụ Donald Mansell, akwukwọ ahụ ka dịkwa.

Mansell na-esochi akụkọ ihe mere eme nke dugara n'Agha Ụwa Mbụ na Agha Ụwa nke Abụọ, na-egosi na mgbe a huru na agha abụọ ahụ na-abịa, ndị nkwusa ozioma Adventist bidoro iji ngwa nke ụgha Smith, nke na-ekwu na Turkey ga-agaghari gaa Jerusalem n'ezikwu anụ ahụ dị ka ihe iriaba ama nke Armageddon na njedebe nke ụwa. O na-egosi site na ndekọ ndị otu ụka na ka nke ọ bụla n'ime agha ndị ahụ na-eru nso, e webatara ọtụtụ mkpuruobi n'ime otù ụka Adventist, dabere n'isi ike amụma nke onye nkwusa ozioma, nke sitere n'echiche ezughị oke Smith banyere Armageddon.

Mgbe nke ọ bụla n'ime agha ndị ahụ kwusiri, ma amụma ndị ahụ nwere ntupọ emezuo, ụka ahụ tufuru ọtụtụ ndị otu karia ndị ha ritere uru site n'usoro amụma nke Smith wuru.

Site n'ijụ Smith juru ozi ntọala nke ndị Millerite, na idi njikere ya ikwalite nkowa nke onwe ya banyere amaokwu iri atọ na isii ruo iri anọ na ise nke Daniel, uche-omimi Smith meputara usoro amụma nke e wuru n'elu ihe omume ndị na-eme ugbo a.

N'esemokwu dị n'etiti Smith na James White banyere eze ahụ nke na-abịa na njedebe ya n'amaokwu ikpeazụ nke Daniel iri na otu, James White gosiputara otu uche ziri ezi nke nkenke nke nochiri anya ntọala amụma Smith nke a wuru n'elu aja. White kuziri na "amụma na-amiputa akụkọ ihe mere eme, ma akụkọ ihe mere eme anaghị amiputa amụma."

Ndị nkwusa ozioma nke Adventism bụ ndị ruru oru tupu agha abụọ ahụ jiri akụkọ ihe mere eme nke na-etolite eto gosiputa udi amụma Armageddon nke Smith, nke nwere ntupọ; oru ha kwa, nke yiri ka e goziri ya nke ukwu n'oge na-eduga n'agha ndị ahụ, meputara mfu zuru ezu mgbe e gosiputara na udi amụma ahụ dabeere n'elu nkowa onwe onye.

Kpacharanu ndi amuma ugha anya, ndi na-abiakwute unu n'uwe aturu, ma n'ime ha, ha bu agu ohia na-adogbu ihe. Unu ga-eji mkpuru ha mara ha. O bu n'ogwu ka mmadu na-achikota mkpuru vain, ma o bu n'ukpa ka a na-achikota mkpuru fiig? Otu a kwa, osisi oma o bula na-amị mkpuru oma; ma osisi rere ure na-amị mkpuru ojoo. Osisị oma apughị imi mkpuru ojoo, osisi rere ure apughikwa imi mkpuru oma. Osisị o bula nke na-adighi amị mkpuru oma, a na-egbutu ya, tuba ya n'oku. Ya mere, o bu site na mkpuru ha ka unu ga-eji mara ha. Matiu 7:15–20.

Nkwenye Smith ikwalite usoro amụma nzuzo banyere eze ahụ dị n'amaokwu nke iri atọ na isii miputara mkpuru nke imekwa ka e nwee itinye Arịa nke Isii na Amageddon n'orụ n'uzo na-ezighị ezi.

Mmuo-ozu nke isii we wusa nnukwu efere ya n'elu nnukwu osimiri Yufretis; mmiri ya wee kpo nku, ka e wee kwadebe uzon ndi eze nke owuwa anyanwu. M wee hu mmuo ato ndi na-adighi ocha, di ka ngwo, ka ha si nonu dragon ahụ, na nonu anu ohia ahụ, na nonu onye amuma ugha ahụ puta. N'ihu na ha bu mmuo ndi mmuo ojoo, na-arụ oru ebube, ndi na-aga n'ihu ndi eze nke uwa na nke uwa dum, iji kpo koto ha n'agha nke nnukwu ubochi ahụ nke Chineke Puru Ime Ihe Niile. Lee, ana m abia di ka onye ohi. Ngozi diri onye ahụ nke na-amu anya, na-echekwakwa uwe ya, ka o ghara iga ije n'igba oto, ka ha wee hu ihere ya. O wee kpo koto ha onu n'ebe a na-akpo n'asusu Hibru Amagedon. Mkpughe 16:12-16.

Dika anyi koturu na mbu, orja-otiti nke isii na-abia mgbe oge nnwale mmadu mechiri emechi; ya mere, ido aka na nti ahụ nke di n'ime ya, bu ka unu debe uwe unu, aghaghị ikowa okwu nnwale nke na-eme tupu Maikel ebili, tupu oge nnwale mmadu emechie, na tupu orja-otiti mbu amalite. Orja-otiti nke isii na-egosi oru dragon ahụ, anu ohia ahụ, na onye amuma ugha ahụ, bu ndi mejuputara njiko ugboro ato ahụ nke na-abiakota onu n'iwu Sonde nke na-abia n'oge na-adighi anya. Njiko ugboro ato ahụ bu Rome Ohuru, ma akara nke na-amata ma na-eguzobe njiko ugboro ato ahụ nke Rome Ohuru bu "ndi na-apunara ndi gi ihe," ndi "na-ebuli onwe ha elu iji mee ka ohu ahụ guzosie ike" ma "daa."

Ido aka na nti nke ihe otiti nke isii, mgbe a ghotara ya, na-enye mkpuruobi ohere idobe uwe ya; ma o buru na a ju ya, o na-ahapu mkpuruobi ka o gba oto, nke bu otu n'ime agwa ise nke onye Laodicea. Ihe nochianya nke na-eme ka ido aka na nti ahụ guzosie ike bu ndi ohi nke ndi gi, ndi na-ebuli onwe ha elu ma mesia daa. Solomon kwuru na o buru na ndi nke Chineke enweghi ohu ahụ, ha na-ala n'iyi.

Ebe ohu na-adighi, ndi mmadu na-ala n'iyi: ma onye na-edebe iwu, ngoziri agozi ka o di. Ilu 29:18.

Okwu Hibru a sughariri "ila n'iyi" putara "ime ka mmadu gba oto," ma Jon dere, "Ngozi nadi onye ahu nke namuru anya, nke nadebekwa uwe-ya nile, ka o ghara ije ije n'oto, ka ha we hu ihere-ya." Smith mehieworo banyere Eze nke Ugwu, ma ntala amuma ugha ahụ nyere ya ohere izulite nkowa amuma nke, o buru na a nabata ya, na-emeputa igba oto, nke bu ihe nochianya nke ndi Laodisia, ndi a na-awupu nonu Onye-nwe.

Smith enweghi nsogbu o bu na n'igbachitere njirimara ugha ohuru ya banyere Eze Ugwu megide James White, di onye amuma nwanyi ahụ. Ndi oka mmuta akuko ihe mere eme nke Adventist, nakwa Nwanyi White, na-ekwu maka esemokwu ha a ma ama. Ellen White doro ma di ya ma Smith aka na nti n'ihu ikwe ka odiche echiche ha banyere onye e ji eze ugwu nochite anya ya n'ime Daniel isi nke iri na otu, banye n'oha. N'akwukwo mbiputa Adventist mbu kpomkwem mgbe Nnukwu Nkuda Mmuo nke 1844 gasiri, James White dere:

"Na Jisos biliri, mechie uzon, biakwutekwa Onye Ochie nke ubochi, ka o nata alaeze ya, nonwa nke 7, 1844, ekwere m nke a nke oma. Lee Luk 13:25; Matiu 25:10; Daniel 7:13,14. Ma iguzo nke Maikel, Daniel 12:1, di ka o bu ihe omume ozon, maka nzube ozon. Ibilite ya n'afon 1844, bu imechi uzon, na ibiakwute Nna ya, ka o nata alaeze ya, na ike ichi; ma iguzo nke Maikel bu igosiputa ike eze ya, nke o nwere ugbua, n'ila ndi ajon omume n'iyi, na n'izoputa ndi nke ya.

Maikel ga-eguzo n'oge ahụ ike ikpeazụ dị n'isi nke 11 ga-abịa na njedebe ya, ma ọ dighị onye ga-enyere ya aka. Ike a bụ nke ikpeazụ nke na-azọda ezi nzukọ Chineke n'okpuru ụkwụ: ma ebe a ka a ka na-azọda ezi nzukọ ahụ ma na-achụpụ ya site n'aka Ndi Kraist niile, ọ na-esite na nke a pụta na ike mmegbu ikpeazụ ahụ abiaabeghi 'na njedebe ya;' Maikel eguzobebeghikwa. A na-eme ka a hụ ike ikpeazụ a nke na-azọda ndi nsọ na Mkpughe 13:11-18. Onu ogugu ya bu 666." James White, A Word to the Little Flock, 8.

Mgbe Smith wetara ihe ọ kpọrọ "ihè ọhuru" ya banyere isiokwu nke "ike ikpeazụ dị na Daniel isi nke iri na otu," James White huru nkowa Smith, ọ bughị dika ihè ọhuru, kama dika mwakpo megide ntọala. Esemokwu ahụ banyere Rome dika eze nke ugwu n'ime Daniel iri na otu, nke mere n'etiti Uriah Smith na James White, nwere agwà puru iche, nke anyi, dika umu akwukwo amuma, kwesiri ijiko onu na esemokwu ndi ozo n'akuko ihe mere eme Adventist gbasara akara nke Rome.

Otu n'ime agwa ndi ahụ bu iwebata nkowa nke onwe. Agwa ozo bu na itinye nkowa nke onwe ahụ n'oru na-achọ igbanweghari utasusu di mfe n'ike, n'ihu na Smith ọ bughị naani na o leghaara anya na agwa amuma ọ bula di n'amaokwu nke iri ato na isii na-agwa Rome okwu, kama o leghaara anya na nhazi utasusu ahụ na-achọ ka eze nke amaokwu nke iri ato na isii buru otu eze ahụ a na-anochi anya ya n'akuku Akwukwo Nso gara aga.

Ihe ozo bu na nkowa onwe onye ahụ bu iju eziokwu ndi bu isi ntọala. Ihe ozo bu na ọ na-anochi anya iju ikike nke Mmuo nke Amuma. Njirimara ozo bu na echiche mbu ahụ nwere ntupo banyere Rome ga-eduga n'udi amuma nke na-adighi ekwe ka mmadu debe uwe ya ka ha na-eru nso n'ogwugwu oge nnwale mmadu. Ihe ozo bu idi njikere ikwalite nkowa onwe onye ya n'ihu oha. Ihe ozo bu na a na-amata nkowa onwe onye ahụ mgbe niile di ka ihè ọhuru. A na-anochi anya agwa ndi a niile n'ime mkparita uka di ugbu a banyere "ndi ohi nke ndi gi."

Mgbe esemokwu ikpeazụ nke Rom, nke esemokwu mbu nke Rom gosiputara n'udi site n'imata "ndi na-apunara mmadu gi ihe," ejikotakwara ya na ahiri amuma nke esemokwu Uriah Smith na James White, anyi ga-ahụ na otu otu ga na-ewu ihe nlereanya amuma ha n'elu nkowa nke onwe, nke na-aju eziokwu ntọala.

Iju eziokwu ndi ntọala ahụ n'onwe ya na-anochi anya iju ikike nke Mmuo nke Amuma, nke na-agbachitere eziokwu ndi ntọala ahụ nke oma nke ukwu. Otu igwe ahụ ga-adikwa njikere iweta echiche ha n'ihu oha, n'agbanyeghi nchegbu obula a puru ibuli banyere mmetuta ozizi ahụ nwere ike inwe n'ahụ ndi Chineke n'ụwa nile.

Ozugbo emechara 1844, n'ogbo mbu nke Adventizim, e butere esemokwu ozo banyere Rom. A nogidere na-akpalite esemokwu ahụ, ruo mgbe a nabatara echiche ugha ahụ n'ogbo nke ato nke Adventizim. Anyi ga-atule esemokwu nke "daily" di ka nke anọ n'ime ahiri isii anyi na-atule ugbu a n'ukupuru nke ahiri n'elu ahiri.

Ma tupu anyi ewere ahiri nke anọ nke esemokwu ndi Rom, ọ di mkpa icheta na n'isiokwu gara aga, mgbe anyi na-atule amaokwu nke iri nke Daniel isi nke iri na otu, anyi kwuru, "Amaokwu nke iri na-ejikokwa ozugbo 'oge asaa' nke Levitikos iri abuo na isii na akuko ihe mere eme zoro ezo, ma ahiri eziokwu ahụ adighi n'ime ihe anyi na-akowaputa ebe a."

Uriah Smith bụ onye ndu n'ijụ "oge asaa" ahụ n'afọ 1863. O jukwara mmụba nke ihe omuma gbasara isiokwu ahụ nke e gosiputara n'akwukwo edemede banyere isiokwu ahụ, nke Hiram Edson dere ma biputa na Review n'afọ 1856. Ihe nke a putara banyere njiko Smith nwere na mmeghari nke kwuputara "oge asaa" ahụ, ma mesia ju mmuba nke ihe omuma banyere otu isiokwu ahụ, dikwa n'ezị isiokwu nke njirimara nke mmalite Smith tinyere n'ihe o kporo ihè oheru banyere isiokwu eze ugwu; ma mgbe anyi mechara nchikota anyi banyere ahiri nke esemokwu ndi Adventist banyere Rome, anyi ga-alaghachi ma n'ihe di mkpa nke amaokwu nke iri nke isi nke iri na otu nke Daniel, nakwa n'ihe a na-anochi anya ya site n'ijụ Smith juru ozi Laodisia nke bjarutere n'afọ 1856 tinyere mmuba nke ihe omuma banyere "oge asaa" ahụ.

"Okwukwe anyi gbasara ozi ndi mmuo ozi mbu, nke abuo, na nke ato ziri ezi. Nnukwu akara uzọ ndi anyi gafeworo apughi ikwaghari agaghari. O bu ezie na igwe ndi agha nke hel puru igbalị isi na ntala ha dowaa ha, ma nwee mmeri n'echiche na ha enweela ihe iga nke oma, ma ha adighi enweta ihe iga nke oma. Ogidi ndi a nke eziokwu guzosiri ike dika ugwu ebighi ebi, na-enweghi mmeghari site n'oru niile nke mmadu jikotara ya na nke Setan na ndi agha ya. Anyi puru imu otutu ihe, ma kwesikwara idi na-enyocha Akwukwo Nso mgbe niile ihu ma ihe ndi a o di otu a." Evangelism, 223.

"A ga-echekwa nke oma nnukwu ihe iriba ama nile nke eziokwu, ndi na-egosi anyi onodu anyi n'akuko amuma, ka a ghara ikwatu ha ma dochie ha anya n'ozizi ndi ga-eweta mgbagwoju anya kama ihè nke ezi-okwu." Selected Messages, book 2, 101, 102.

"N'oge a, a ga-eme otutu mgbalị jji mebie okwukwe anyi n'okwu banyere ebe nso; ma anyi aghaghị idigidesi ike, ghara ima jijiji. A gaghị akwaghari obuna otu ntakiri ntu si n'ala ntala nke okwukwe anyi. Eziokwu ka bu eziokwu. Ndi na-amalite inwe amaghị ama ga-adaba n'ozizi ndi na-ezighi ezi, ma n'ikpeazu ha ga-achoputa na ha aghowo ndi ekweghi ekwe n'ihe metutara ihe ama ndi gara aga anyi nwere banyere ihe bu eziokwu. A ghaghị ichekwa ihe iriba ama ochie ndi ahụ, ka anyi ghara ida uzọ anyi." Manuscript Releases, volume 1, 55